

תפ"ח (מרכז) 17424-10-23 - מדינת ישראל נ' דאוד עביט

תפ"ח (מרכז) 17424-10-23 - מדינת ישראל נ' דאוד עביטמחוזי מרכז

תפ"ח (מרכז) 17424-10-23

מדינת ישראל

נגד

דאוד עביט

ע"י ב"כ עו"ד פאדי חמדאן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

[02.07.2025]

כבוד השופט חגי טרסי, אב"ד

כבוד השופט עידו דרויאן-גמליאל

כבוד השופטת אילה אורן

גזר דין

מעשים: בקליפת אגוז - הנאשם החליט לרצוח יהודי-ישראלי באשר הוא יהודי, ולמות "מות קדושים של שאהיד". את מזימתו הרעה ניסה הנאשם לבצע בדריסתו המכוונת של רוכב קורקינט חשמלי שנקרה בדרכו, ושכתוצאה מכך נחבל חמורות ונזקק לאשפוז ולטיפול ממושך. זאת עשה הנאשם ברכב בו נהג ללא רישיון נהיגה וכששהה בישראל בניגוד לחוק.

עבירות: ביום 05.03.25, במסגרת הסדר טיעון דיוני ללא הסכמה עונשית, הודה הנאשם בכתב אישום מתוקן והורשע בעבירות הבאות: ניסיון לרצח בנסיבות מעשה טרור, לפי סעיף 305 לחוק העונשין, תשל"ז-1977, ביחד עם סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, תשע"ו-2016; חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בנסיבות מעשה טרור, סעיף 333 בצירוף סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, ביחד עם סעיף 37 לחוק המאבק בטרור; כניסה לישראל ושיבה בה שלא כחוק, לפי סעיף 12(1) לחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952; ונהיגה ללא רישיון, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה. לפי המוסכם, הבהירה המאשימה ש"בנוגע לעבירת החבלה חמורה, לא נטען להחמרה נוספת על בסיס עצם הוראת החיקוק של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בנסיבות מעשה טרור, אבל זה לא אומר שלא נטען לגבי העובדות של גרימת החבלה, כנסיבה מחמירה הקשורה לביצוע העבירה של ניסיון הרצח במסגרת קביעת המתחם". עוד הוסכם על עריכת תסקיר נפגע עבירה, ועל השבת רכב שנתפס מחזקת הנאשם לידי אשתו. מעשי הנאשם:

הנאשם, תושב מחנה הפליטים טול כרם שבאזור יהודה ושומרון, נשוי לישראלית המתגוררת בביתם בקלנסווה וכן בבית הוריה בג'סר א-זרקא, והוא אב לחמישה ילדים ישראליים, שניים שנולדו במסגרת נישואיו הקודמים ושלושה שנולדו במסגרת נישואיו לאשתו הנוכחית. לנאשם לא היה כל היתר כניסה, עבודה, לינה או שהייה בישראל ואף לא רישיון לנהוג ברכב בישראל.

ביום 03.09.23 בשעה 09:00 או סמוך לכך, נכנס הנאשם לישראל דרך פרצה בגדר הביטחון, הקרובה למקום מגוריו בטול כרם, והגיע לבית בקלנסווה. משם נסע הנאשם עם אשתו ובתו הפעוטה לבית בג'סר, כשאשתו נוהגת ברכבם. לאחר שהגיעו לבית בג'סר, שהה הנאשם בבית זמן קצר ובשעת צהריים הלך לחוף הים. בשעה 17:00 התקשר הנאשם לאשתו וביקש שתאסוף אותו ברכבם. אשת הנאשם הגיעה ברכב עם הבת, אספה את הנאשם והחלה בנסיעה לכיוון דרום.

במהלך הנסיעה גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה להמית ישראל-יהודי, כדי "למות מות קדושים כשהיד", "למען פלסטין המולדת". לכן, באזור צומת בית-ליד דרש הנאשם בצעקות מאשתו לתת לו לנהוג ברכב, ואשתו שחששה ממנו התחלפה עמו כך שהנאשם נהג ברכב. הנאשם נסע לתחנה המרכזית בנתניה וכשהגיעו לשם בשעה 20:30, הורה בצעקות לאשתו לצאת מהרכב עם בתם ולחזור הביתה בתחבורה ציבורית, ואז נסע לבדו מהמקום. הנאשם נסע בכביש עירוני 57 מזרח, לכיוון קלנסווה וטול כרם, ובמהלך נסיעתו חיבר את הטלפון שלו למערכת הרכב, בחר והשמיע באפליקציית YouTube שירים לאומניים ובהם דברי עידוד, שבח והלל למפגעים רצחניים ול"מות שהידים", וזאת כדי להמריץ את עצמו לקראת ולצורך ביצוע הפיגוע. בשלב זה היה הנאשם תחת "השפעה מסוימת" של אלכוהול, אותו צרך בהזדמנויות שונות במהלך אותו יום.

בשעה 21:56, בעודו נוהג בכביש עירוני 57 מזרח סמוך לקילומטר 5 בקרבת כפר יונה, במקטע מואר בתאורת כביש, הבחין הנאשם במר אוהד איציק, יליד 1999, שנהג קורקינט חשמלי בשולי הכביש, בכיוון נסיעת הנאשם ולפניו, כשתאורת הקורקינט דולקת. הנאשם הניח שמדובר בישראל-יהודי, וכשהיה במרחק של שישים מטרים מאחוריו הסיט את רכבו לשול הכביש, יישר את הרכב על השול, ונסע בקו ישר לעבר אוהד עד שפגע בו מאחור בחזית הרכב, במהירות ובעוצמה רבה.

כתוצאה מהפגיעה, נחבט אוהד בעוצמה בחזית הרכב, הוטח על השמשה הקדמית בעוצמה שגרמה לניפוצה הטוטאלי, נזרק מרחק רב קדימה (מזרחה), והוטח ארצה עד שהוטל עוד הלאה בשולי הכביש. בשעה 22:03 הגיעה למקום הפגיעה נידת טיפול נמרץ, שהוזעקה למקום על-ידי עובר-אורח, ואוהד נלקח לבית החולים בילינסון. כשהובא אוהד לבית החולים בשעה 22:37, היה מצבו קשה, הכרתו מעורפלת, והוא סבל מדימום פנימי במספר מוקדים במוח ומחבלות יבשות בחלקים רבים של ראשו ושל גופו. אוהד אושפז במחלקת נירוכירורגיה בבית החולים עד ליום 07.09.23, שאז עבר לשיקום ביתי עד ליום 02.10.23, בגין כאבים, סחרחורות, חולשה, בחילות, פגיעה בזיכרון, נדודי שינה ובעיות עצביות.

מיד לאחר הפגיעה הסיט הנאשם את הרכב חזרה לנתיב הימני במסלול נסיעתו ונמלט בנסיעה מהמקום. לאחר שנסע מספר קילומטרים, נטש הנאשם את הרכב ונמלט בריצה מהמקום לכיוון מזרח. לאחר שהגיע לקלנסווה, המשיך הנאשם את דרכו עד לטול כרם ושם הסתתר עד ליום 19.09.23, שאז הגיע למחסום "תאנים" והסגיר את עצמו לצה"ל, מחמת חששו הרב מכוחות הביטחון של ישראל.

במעשיו אלה ניסה הנאשם לגרום שלא כדין למותו של הנפגע וגרם לו לחבלה חמורה כשהוא נושא נשק קר, והכל בנסיבות של מעשה טרור. בנוסף, נכנס הנאשם לישראל וישב בה בניגוד לחוק ונהג ברכב ללא רישיון נהיגה. הטיעונים לעונש:

במסגרת הטיעונים לעונש הוגש תדפיס מידע פלילי של הנאשם [ע/1] והצדדים התייחסו לתסקיר הנפגע, שנערך ביום 22.05.25.

התובע הנכבד פתח ואמר שהתביעה עותרת לקביעת "מתחם שנע בין 22 שנות מאסר ל-25 שנות מאסר, בתוך המתחם נבקש מבית המשפט למקם את עונשו של הנאשם בחלק העליון של המתחם, להשית עליו 24 שנות מאסר. בנוסף מאסר על תנאי משמעותי ומרתיע ופיצוי כספי כבד לנפגע העבירה בסך של 200 אלף ₪. בין נימוקי התביעה הובאו הערכים שנפגעו באותו פיגוע דריסה שביצע הנאשם, ואלו הם "חיי אדם, שלום אדם, גוף האדם, בטחון המדינה והציבור, תחושת הביטחון, שגרת חיים תקינה במדינה, כאשר הנאשם פגע בכל הערכים העליונים הללו פגיעה קשה ביותר"; המניע, "אידיאולוגי דתי גזעני, מובהק, להמית יהודי באשר הוא יהודי כדי למות מות קדושים כשהיד למען המולדת"; התכנון שהיה מוקדם ומוקפד, ותוך גילויי אכזריות מיוחדת שבדריסתו של רוכב קורקינט חסר-הגנה; הנזקים הקשים שנגרמו לנפגע, וכן הנזקים הפוטנציאליים שממתנים להתממש בעתיד הקרוב והרחוק; הפקרת הנפגע למותו, לאחר הפגיעה; והנזקים הצפויים והממשיים לשלוות נפשו של הציבור ולתחושת הביטחון. התובע הפנה לפסקי-דין, ובהם גם פסקי-דין לאחר תיקון החוק, שהחמיר בענישה בגין מעשי טרור, והצביע על מגמה מובהקת של החמרה עונשית, כאשר לאחר יום 07.10.23 מדברת הפסיקה על מצב הלוחמה ועל הצורך בעונשים כבדים מאוד כדי להרתיע. עד-כאן, לקביעת המתחם, ומכאן ואילך מנה התובע את הנסיבות המצדיקות את קביעת עונשו של הנאשם במקום גבוה במתחם, ובהם הרשעות קודמות, היעדר רצון לשיקום ולפיצוי, הצורך בהרתעתו של הנאשם, ועוד. השיקול היחיד לזכותו הוא הודאתו במיוחס לו. עוד ביקש התובע לפסוק לנפגע פיצוי בסך 200,000 ₪. הסניגור המלומד פתח בהזכרת רכיבים בהסדר שאינם שנויים במחלוקת - השבת רכבו של הנאשם מהמשטרה לידי אשתו, והימנעות ממתן משקל עונשי נפרד לעבירה של חבלה חמורה בכוונה מחמירה. עוד הדגיש הסניגור את השפעתו של אלכוהול שהנאשם צרך החל משעה מוקדמת למדי ולאורך היום, ואת העובדה, שהנאשם לא השתייך לשום התארגנות, קל וחומר התארגנות קיצונית הקוראת לרצח. העולה מכך, לדעת ההגנה, היא דמות הנאשם כמי שאלכוהול הסיטו מדרך הישר, באופן הפוך קיצוני לאורח חייו, להתנהלותו ולדעותיו. כך, מתמוסס המניע האידיאולוגי ונותר מעשה מחריד של נאשם - שאיננו טרוריסט מסוכן, אלא עבריון שנתן לאלכוהול לנהוג במקומו. ראוי שנסיבה זו תשמש להפחתה בעונש. הסניגור תאר את המצב הקשה בתנאי המאסר, כשהצפיפות והדוחק מקשים מאוד על האסירים וגוררים מצוקות כגון תקופות ארוכות ללא גישה לטלפון, חוסר יכולת לקרוא וללמוד, ועוד. הודאת הנאשם נמסרה מהרגע הראשון, כשנחקר לאחר שהסגיר עצמו, ובקו זה התמיד וכך חסך עדויות רבות וחסך מזמנו היקר של בית המשפט. הסניגור חתם דבריו בבקשה להקל ככל האפשר על הנאשם, ולו עבור אשתו וילדיו. הנאשם אמר "אני מצטער על מה שאני עשיתי".

מתחם העונש ההולם - נסיבות הקשורות בעבירות:

עבירת הרצח ונגזרותיה באות להגן על הערך המקודש ביותר, של שמירת החיים. גם כאשר נמנעה בסופו של דבר התוצאה הקטלנית, דורשת ההנחייה הפסיקתית לנקוט בגישה ענישתית מחמירה של כליאה לתקופה ממושכת, הנמדדת בשנים ארוכות, ומבוססת על מעמדו של הערך המוגן וחומרת הפגיעה בזולת, שמחייבים מתן בכורה לשיקולי גמול והרתעה [ע"פ 4372/13 סיסאי נ' מ"י (06.08.14), פסקה 18]. לא לחינם הצמיד המחוקק עונש מרבי חמור מאוד של עשרים שנות מאסר לעבירה של ניסיון לרצח, וחובה מוטלת על בית המשפט "לנהוג ביד קשה כלפי מבצעי עבירה הבאים לקפח חיי אדם - גם כאשר קרבן העבירה נותר בחיים" [ע"פ 2879/21 טדסה נ' מ"י (10.08.22), פסקה 28]. במקרה דנן עשה הנאשם את רכבו לנשק, כשנגח באמצעותו בקורקינט עליו רכב הנפגע כשהוא חשוף כמעט-לחלוטין ונעדר הגנה, וכשמשקלו ומהירותו של הרכב עולים פי-כמה על אלו של הקורקינט.

ביצוע העבירות הנ"ל בנסיבות מעשה טרור מכבידה את העונשים המרביים, עד לעונש של 25 שנות מאסר. הוראה זו של המחוקק, הקבועה בסעיף 37 לחוק המאבק בטרור, נועדה ליישם את מטרותיו של החוק ואת הערכים עליהם בא להגן, כפי שעולים מסעיף 1 המצהיר את מטרת החוק ומסעיף 2 המגדיר (בין היתר) מהו "מעשה טרור". באספקלריה של הדין הפלילי (שכן החוק עוסק בתחומים נוספים), מטרת החוק היא למנוע ולהרתיע עבריינים-בכוח מלבצע מעשי טרור, לנוכח האיום בשנות מאסר ארוכות. מעשי העבירות הנ"ל, שעבר הנאשם, הם "מעשי טרור" לפי סעיף 2 לחוק, שכן "הם נעשו מתוך מניע מדיני, דתי, לאומני או אידאולוגי" והיתה עמם "פגיעה חמורה בגופו של אדם" שבוצעה "תוך שימוש בנשק".

"מדובר במעשים קשים הפוגעים בגופו של אדם, בשלומו, בתחושת הביטחון שלו ושל הציבור בכללותו, וכן בסדר הציבורי, ביטחון המדינה ושלטון החוק. המעשים משליטים טרור ופחד על אזרחי ישראל באופן החורג מנסיבות המקרה הספציפי, במיוחד נוכח ריבוי אירועים מעין אלה במחוזותינו" [תפ"ח 20-01-21274 מ"י נ' עוויוי (15.09.22), פסקה 19; ע"פ 7193/22 עוויוי נ' מ"י (28.01.24)].

בענייננו, מידת הפגיעה בערכים המוגנים היתה גבוהה והשתרעה על מישורים פרטיים כציבוריים - הניסיון לקפד את חייו של הנפגע ובכך לפגוע בקדושת חייו; החבלות הקשות שנגרמו לנפגע עקב הדריסה המכוונת, שפגעו בגופו ובשלומו; המניע האידאולוגי שעמד מאחורי פגיעות אלה ומוסיף על הפגיעה בתחושת הביטחון של הנפגע ושל הציבור כולו; והסכנה הקרובה-תמיד של פגיעה ממשית בביטחון המדינה ואזרחיה, אם שוב ניוכח שפיגוע-דריסה זה הוא חלק מגל פיגועים משבשי-חיים, שאת תוצאותיו ההרסניות אין לשער.

הנאשם ביצע את המעשה לאחר תכנון. גם-אם לא מדובר בתכנון של ימים ושבועות קודם למעשה, מדובר על תכנון שקדם לביצוע במספר שעות, כאשר דעתו של הנאשם אינה מתקררת באותן שעות והוא אף מלבה את רצונו לרצוח יהודי באשר הוא יהודי. הנאשם התחיל להוציא לפועל את תכניתו כשלקח את הגה הרכב לידיו, נסע לתחנה מרכזית בנתניה שם "נפטר" מאשתו ובתו לקראת המעשה, ואז נסע לבדו ברכב ותר אחר קורבן מזדמן.

עילת המעשים - אידאולוגיה של שנאה רצחנית וחסרת-אבחנה - מלמדת על מסוכנות חמורה ומושרשת. גם-אם סייע האלכוהול לנאשם בהחלשת עכבות, לא האלכוהול הוא שתקע לראשו ולנפשו את הרעיון לבצע את הפשע המחריד ואת הצדקותיו הדתיות והלאומניות. פעולותיו המאורגנות של הנאשם, קודם למעשה ולאחריו, מלמדות כי מחשבתו ורצונו של הנאשם לא נפגעו באופן ממשי מצריכת האלכוהול. איננו רואים בכך הצדקה להקלה ממשית בעונש, ובוודאי שאין כל בסיס לטענה מרחיקת-לכת לפיה ללא השפעת האלכוהול, לא היה הנאשם מבצע את המעשה הנורא, טענה שממילא אינה מתיישבת עם עובדות כתב האישום המתוקן בהן הודה הנאשם.

הנזק הקונקרטי לקורבן הוא חמור במידה המקרבת אותו למלוא הנזק הפוטנציאלי, כמפורט בעובדות כתב האישום ובתסקיר הנפגע מיום 22.05.25:

הנפגע, כבן 25 כיום, ניהל חיים תקינים ונורמטיביים עד לפיגוע - סיים תיכון, שרת בצה"ל והשתלב בעבודה ברשת חנויות טלפונים. שאיפותיו היו תואמות לגילו וליכולותיו, ובנות-השגה, כשבהן המשך לימודים ופתיחת עסק פרטי, וגם חיי חברה מלאים ופיתוח קשרים אינטימיים. תכניתו של הנפגע נקטעו באיבן, יחד עם ההרס הפתאומי שהמיט הנאשם על חייו. הפגיעות קשות ומשתרעות על כל תחומי החיים, ואין תמה שהנפגע נזקק להליך שיקום מורכב וארוך, התובע ממנו וממשפחתו השקעה של כוחות פיזיים, נפשיים וכלכליים ניכרים.

הנפגע אינו זוכר את הפגיעה. "חור בזכרון" זה, שפוגע ברציפות ההווה, גורר מצוקה רגשית קשה, שבין ביטוייה עיסוק חזרתי באירוע ותחושת זרות מציקה. טיב האירוע, פיגוע מכון ולא 'סתם' תאונת-דרכים, גרר אצלו תחושות בהלה וסערת-נפש, ועד היום עליו להתמודד עם דריכות, חוסר-שקט, ופחד מפגיעה חוזרת מצד הזולת. למעשה, הנפגע סובל מחרדה כל-אימת שהוא יוצא מהבית, באופן ששולל ממנו חוויות חברתיות והתרחבות עולמו, ומקשה עליו יותר ביצירת קשרים חדשים ובחיזוק הישנים.

תסמינים ודיווחים עצמיים של הנפגע מעידים על הפרעה פוסט טראומטית (PTSD), שמתבטאת בפלשבקים, מחשבות פולשניות וטורדניות ועוד. הנפגע סובל עד היום מירידה משמעותית ביכולת הריכוז, בזיכרון ובקשב; מקשיי התארגנות; מבלבול ושכחה; מהפרעות בשינה שגוררות עייפות מצטברת; מסיוטים; מדכדוך; מירידה תפקודית ובפרט בעבודה, ומתחושות של דה-פרסונליזציה (חוויה לא מציאותית של היות האדם מנותק מגופו ומתבונן בעצמו, במחשבותיו, ברגשותיו, בתחושותיו ובמעשיו מהצד. האדם חווה היעדר רגש וחוסר תחושה פיזית, וחווה היעדרות של תחושת עצמי^[1]).

לאחר ימי האישפוז, שוחרר הנפגע להמשך מעקב רפואי, טיפול תרופתי, פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק, והוא נזקק לסיוע מרבי ברוב שעות היממה. מאז הפגיעה ועד היום, סובל הנפגע מסחרחורות וכאבי ראש, ירידה בתחושה ברגל שמאל. במשך תקופה ניכרת סבל הנפגע מכאבי ראש עזים ומתמידים, פרט לכאבים בגופו עקב החבלות שספג, וגם כיום תוקפים אותו גלי כאב מתישים ומדכדכים. תחושות הדכדוך וחוסר האונים מוליכות להיעדר מוטיבציה ולאנהדוניה (פגיעה ביכולת ליהנות).

מחמת מגבלותיו וקשייו, הצטמצם עולמו החברתי של הנפגע, ותחושת השונות וחוסר השייכות מתעצמת וגוררת צמצום נוסף, כמעגל המזין את עצמו. מחמת חששו של הנפגע להיתקל ברתיעה ובסירוב, נוצר קושי ביצירת קשר זוגי. הנפגע לא יכול היה לעבוד תקופה ממושכת לאחר הפיגוע, וחזר להיות תלוי כלכלית בהוריו. למעשה, הנפגע תלוי פיזית ורגשית בהוריו, ואיבד את עצמאותו. הגם שהנפגע זכה בהורים מסורים ואוהבים, שמקדישים את עצמם לרווחתו ולשיקומו, החוויה של אבדן העצמאות ושל תלות היא קשה, מתסכלת וכואבת, שאליה מצטרפים רגשות אשם (לא הגיוניים אך מוחשיים) וחולשה. הנפגע מתאמץ להחזיק מעמד במשרה חלקית במקום עבודתו, אך הפגיעות הקוגניטיביות שבהן לקה מאז האירוע מקשות עליו לתפקד כהלכה, וגוררות תחושות של תסכול וירידה בביטחון העצמי. תופעות אלה מעכבות גם את חזרתו האפשרית של הנפגע ללימודים. הנפגע נזקק לטיפול פסיכיאטרי ופסיכולוגי-שיקומי והוא משקיע מאמצים רבים ומעוררי-הערכה לשיפור מצבו ולחזרה למסלול חייו התקין, אך הוא מצוי עדיין בשלב ראשוני בשיקום, מתמודד עם קשיים המשפיעים גם על עצם פניותו לטיפול, והוא חרד שמא לא יעלה הדבר בידו.

גם אנחנו מבקשים לחזק את ידיו של אוהד, ונאחל לו שמאמציו יזכו לגמול של שיקום מלא. מדיניות הענישה הנוהגת מתווה קו מחמיר, כמעט ללא חריגים, אף בתקופה שקדמה לתיקוני החוק, קל וחומר שלאחריהם:

(-) תפ"ח (מרכז) 53504-02-24 מ"י נ' זידאת (08.04.25), שניתן בהרכב זה: שני הנאשמים הורשעו במסגרת הסדר טיעון דיוני, בביצוע פיגוע דריסה ודקירה המוני ביום 15.01.24 לאחר כישלון של תכניות-זדון אחרות, מתוך רצון להמית כמה שיותר יהודים ישראלים על-רקע אהדתם לחמאס ושנאתם ליהודים ולישראל. הנאשמים הורשעו בביצוע מעשי טרור של רצח בנסיבות מחמירות, 27 עבירות ניסיון לרצח, ועוד ריבוי עבירות נגד הגוף ואחרות. לגבי עבירות של ניסיון לרצח, שהיו כרוכות בפגיעה פיזית בדמות חבלה חמורה או פציעה, ובוצעו בנסיבות של מעשי טרור, נקבע מתחם עונשי מ-20 ועד 24 שנות מאסר בפועל (בסופו של דבר נגזרו על כל נאשם מאסר עולם ועוד 60 שנות מאסר, במצטבר, ולצד עונשי המאסר ומאסרים מותנים, חויב כל נאשם בפיצוי הנפגעים).

- (-) ע"פ 7193/22 עויווי נ' מ"י (28.01.24); תפ"ח 21274-01-20 מ"י נ' עויווי (15.09.22): המערער, בגיר וקטין, הורשעו בעבירה של ניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור, לאחר שביצעו פיגוע דריסה ודקירה, ממניע לאומי-דתי ומרצון להרוג יהודים. מתחם העונש שנקבע לבגיר החל מ-15 ועד 22 שנות מאסר בפועל, ונגזר עליו עונש עיקרי של 16 שנות מאסר בפועל. על הקטין נגזרו 11 שנות מאסר בפועל. בית המשפט העליון דחה את הערעורים וציון את התאמת הענישה להחמרה הנדרשת כמענה לעבירות טרור [הגנה].
- (-) ע"פ 7298/22 רישה נ' מ"י (06.07.23); תפ"ח (מרכז) 20742-05-20 מ"י נ' רישה (19.09.22): המערער התנפל על אישה שהמתינה בתחנת אוטובוס, לאחר שוידא כי היא יהודיה, ודקר אותה מספר פעמים בסכין, כשהוא דולק אחריה כשניסתה להימלט, וחדל רק כשאזרח נושא נשק ירה לעברו. המערער הורשע בניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור וכן בכניסה לישראל שלא כחוק, נקבע מתחם עונשי החל מ-19 ועד 24 שנות מאסר בפועל, ונגזרו עליו 21 שנות מאסר כעונש עיקרי. המערער חזר מערעורו בהמלצת בית המשפט העליון [תביעה].
- (-) ע"פ 2377/19 אפגאני נ' מ"י (22.05.22): המערער הורשעה, לאחר הליך ראיות, בניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור, לאחר שניסתה להרוג חיילים בסכין מטבח שהשחיתה, ממניע לאומי-דתי, אך נעצרה לפני שגרמה לכל חבלה או נזק. נקבע מתחם עונשי החל מ-14 ועד 19 שנות מאסר בפועל, ונגזרו על המערער 15 שנות מאסר. בערעור הופחת העונש ל-14 שנות מאסר, מחמת מצב בריאותי [הגנה].
- (-) ע"פ 3002/19 פלוני נ' מ"י (19.12.19): המערער הורשע לפי הודאתו בניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור, לאחר שתקף מאבטח יהודי בסכין שרכש ונשא כדי לרצוח יהודים, וגרם לו לפגיעות קשות. מתחם העונש נקבע מ-20 ועד 24 שנות מאסר בפועל, נגזר על המערער עונש עיקרי של 22 שנות מאסר, והוא חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט.
- (-) ע"פ 1299/17 דוויאת נ' מ"י (13.01.19): המערער הורשעה, לאחר הליך ראיות, בעבירות ניסיון לרצח (ללא נסיבות של מעשה טרור) והחזקת סכין שלא למטרה כשרה, לאחר שהחליטה לדקור יהודים על רקע לאומי-דתי, הצטיידה בשני סכינים וטרה אחר קורבנות. המערער דקרה את הקורבן שבחרה באקראי ברחוב, על-אף ניסיונו של אחר לחלצו, עד שהקורבן ירה במערער. מתחם העונש נקבע מ-14 ועד 20 שנות מאסר בפועל ונגזר על המערער עונש עיקרי של 16 שנות מאסר [הגנה].
- (-) ע"פ 1937/18 רג'בי נ' מ"י (10.04.19): עת גָּאָה בירושלים גל טרור, החליט המערער לבצע פיגוע דריסה באמצעות אופנועו, והצטייד גם בסכין מטבח. באותו ערב הגיע המערער לדרך חברון בירושלים, שם הבחין בשני הולכי רגל בעלי חזות יהודית דתית - יעקב וואדים. המערער האיץ את נסיעתו והתנגש בעוצמה ביעקב, שנזרק לאוויר והוטח בקרקע. לאחר מכן, המערער התקרב אל וואדים רגלית, כשהוא אוזח בסכין בידו האחת ובקסדתו בידו השנייה. השניים נאבקו זה בזה ובמהלך המאבק, המערער מצא עצמו ללא הסכין שבה תכנן להשתמש, והלם בפניו של וואדים באמצעות הקסדה. בשלב זה נבלם המערער על ידי חבר של הנפגעים ששהה באזור וחש לעזרתם. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו ליעקב חבלות בפנים ושלווה שברים, וואדים נפצע בפניו. המערער הודה והורשע בעבירות של ניסיון לרצח לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), חבלה חמורה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 333 בצירוף 335 לחוק העונשין, והחזקת סכין לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין. נקבע מתחם עונשי כולל החל מ-14 ועד 18 שנות מאסר בפועל, ונגזרו על הנאשם 15 שנות מאסר בפועל, כעונש עיקרי. הערעור נדחה, כשבית המשפט העליון חזר ואמר ש"מדיניות הענישה בעבירות של ניסיון רצח על רקע לאומני נוטה להיות מחמירה, ונועדה להעביר מסר מרתיע וחד-משמעי, ושיקולי ההרתעה בכוח וההגנה על שלומם וביטחונם של הציבור, דוחים מפניהם שיקולי ענישה אחרים" [הגנה].

(-) תפ"ח (מרכז) 52132-08-17 מ"י נ' אבו עראם (19.6.18): הנאשם, צעיר כבן 19 בעת המעשה, הורשע לפי הודאתו בניסיון לרצח בנסיבות של מעשה טרור, לאחר שגמר בליבו לרצוח את מנהל המרכול בו עבד בעבר ו"הסתפק" בניסיון לרצוח את סגנו, לו גרם פגיעות דקירה קשות בסכין, וכל זאת כדי להרוג יהודים ולקיים בכך מצווה דתית, לפי פירושו. מתחם העונש נקבע מ-18 ועד 25 שנות מאסר בפועל, ונגזר על הנאשם עונש עיקרי של 22.5 שנות מאסר [תביעה].

(-) ע"פ 9308/12 עיסא נ' מ"י (30.07.15): מדובר בפגיעה דריסה שהתרחש ב"יום הנכבה" נגד יהודים על-רקע לאומני, במהלכו פגע המערער עם משאיתו בשורה ארוכה של כלי רכב, תוך דריסת נוסעיהם, ובהמשך, לאחר עצירתו, תקף עוברי אורח וחבל בהם. בית המשפט המחוזי קבע מתחמי ענישה לפי סוגי העבירות, כשלגבי מעשים של ניסיון רצח בדריסה, מצא ביהמ"ש מצא כי חומרת מעשי המערער מופלגת לנוכח נסיבותיו - מסע הרג מכוון לגרימת מותם של חפים מפשע רבים; שימוש בכלי רכב כבד כנשק; ביצוע המעשה במקום הומה אדם תוך סיכון ציבור גדול של אנשים; גרימת מוות לאדם אחד ורק במזל לא לאנשים נוספים, אשר נפצעו קשה; עיתוי ביצוע המעשים - ב"יום הנכבה"; וביצוע המעשים ממניע דתי/לאומני שמוסיף להם נדבך נוסף של חומרה. לגבי עבירות של ניסיון לרצח, שבוצעו בנסיבות של מעשי טרור, נקבע מתחם עונשי מ-15 ועד 20 שנות מאסר בפועל (בסופו של דבר, העונש הסופי והכולל עמד על מאסר עולם ועוד 40 שנות מאסר). הערעור נדחה.

לא מצאנו לנכון להביא בחשבון פסקי-דין שעניינם רחוק מענייננו, דוגמת ע"פ 3764/22 אבו מדיעם נ' מ"י (20.12.23) וע"פ 9560/17 עויסאת נ' מ"י (21.05.20), בהם היה קרוב מעשה העבירה למעשה הכנה, טרם תקיפה וללא נזק; ודוגמת תפ"ח (מרכז) 22131-09-20 מ"י נ' מנצור (29.12.21) שבו נגזר עונש מוסכם ללא קביעת מתחם.

המעשה בוצע עוד טרם ליום 07.10.23, בו הותוו מחדש קווי האיום על מדינת ישראל ותושביה, באופן שהוביל להחמרה מוצדקת בעונשים המוטלים בגין כל מעשה-עבירה שיש עמו פגיעה בריבונות המדינה ובשלום תושביה, החל מכניסה לישראל שלא כדין ועד לרצח בנסיבות של מעשה טרור. מחובתנו לבחון ולהתאים את מתחם העונש ההולם לנסיבות השוררות עתה ושהתגלו במלוא זועתן מאותו יום ואילך [רע"פ 7908/23 אלנג'אר נ' מ"י (27.11.23)], פסקה 13 ואילך; רע"פ 3677/13 אלהרוש נ' מ"י (09.12.14) - "ש לבחון ולהתאים מעת לעת את מתחם העונש ההולם ואת העונש הראוי בתוך המתחם בגין עבירה זאת על פי תנאי הזמן והמקום... על רקע נסיבות ומצב בטחוני נתון"; תפ"ח (י-ם) 58479-05-22 מ"י נ' רישק (25.06.24)]. הלכה למעשה, אין בכך כדי להוסיף חומרה עונשית ניכרת, שכן גם קודם ל-07.10.23 היו נסיבות המעשה מכתובות עונש חמור מאוד.

לנוכח כל המובא לעיל, ייקבע מתחם העונש ההולם החל מ-19 ועד 24 שנות מאסר, כעונש עיקרי שאליו יתלוו מאסר מותנה לתוספת הרתעה, ופיצוי לנפגע. עבירות השב"ח והתעבורה לא יוסיפו לעונש העיקרי, אלא למאסר המותנה (נזכיר את התחייבות התביעה לפיה "בנוגע לעבירת החבלה חמורה, לא נטען להחמרה נוספת על בסיס עצם הוראת החיקוק של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בנסיבות מעשה טרור, אבל זה לא אומר שלא נטען לגבי העובדות של גרימת החבלה, כנסיבה מחמירה הקשורה לביצוע העבירה של ניסיון הרצח במסגרת קביעת המתחם").

מיקום העונש במתחם - נתוני האישיים של הנאשם, שאינם קשורים לעבירות: כאמור לעיל, הנאשם נשוי בשנית ואב לחמישה ילדים, שיינזקו כלכלית ורגשית מכליאתו של אביהם לתקופה ממושכת. אלא, שלא מדובר בנזק חריג, ולמרבה הצער פוגענותם של עבריינים כרוכה תכופות גם בפגיעה בקרוביהם-שלהם, שלא חטאו.

עברו הפלילי של הנאשם עומד נגדו, שכן מדובר במספר מקרים של כניסה לישראל שלא כדין, וגם ניסיון לתקיפה (2021) ותקיפה חובלנית של בת-זוג (2016), והנאשם אף ריצה מאסרים קצרים בעבר.

כְּדָרְנוּ בעניין זידאת הנ"ל, נתון נוסף המחייב הכבדה נוגע לצורך בהרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות דומות. שיקול זה אינו משליך על גבולותיו של המתחם, אך בית המשפט רשאי להתחשב בו לצורך גזירת הדין בתוך המתחם שנפסק, וכאשר מדובר בעבירות ביטחוניות חמורות המבוצעות על רקע אידיאולוגי, קיימת חשיבות רבה לשליחתו של מסר מרתיע ומכביד, במטרה לצמצם ככל שניתן את הישנותם של המעשים.

לזכות הנאשם יעמדו הסגרתו את עצמו (ולו מחששו הרב מכוחות הביטחון) והודאתו במיוחס לו במסגרת ההסדר, ובעיקר הדברים כבר בחקירתו.

בשקלול כל האמור לעיל, מצאנו כי יש למקם את עונשו העיקרי של הנאשם בחלקו האמצעי של המתחם.

הנאשם יחויב בפיצוי הנפגע, בהתחשב בהיקף הפגיעה שנגרמה לו, ומתוך ההבנה כי סכומי הפיצוי אינם ממצים את הנזק והם "בבחינת 'עזרה ראשונה' לנפגע העבירה ואינו מיועד לפצותו בגין מלוא נזקו" [וראו תמצית הלכה בדנ"פ 3319/21 פלוני נ' פלוני ומ"י (04.08.21)]. עוד נזכיר, כי לפי ההלכה הפסוקה, מצבו הכלכלי של הנאשם ויכולת התשלום שלו אינם משפיעים על קביעתו של פיצוי, כדין פיצוי אזרחי [והשוו ע"פ 990/21 פלוני נ' מ"י (30.11.22), פסקה 50; ע"פ 5761/05 מג'דלאוי נ' מ"י (24.07.06); וע"פ 2661/12 פלוני נ' מ"י (19.11.12)].

סוף-דבר, אנו גוזרים על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 21 שנות מאסר, החל מיום מעצרו 19.09.23;

ב. 18 חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירת אלימות שהיא פשע, או עבירת טרור;

ג. 6 חודשי מאסר על-תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו ממאסר, שלא יעבור עבירת אלימות שהיא עוון, או עבירה על חוק הכניסה לישראל, או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף;

ד. פיצוי לנפגע בסך 150,000 ₪, שיופקד תוך 90 יום בקופת בית המשפט ויועבר לנפגע; הוראות נלוות:

רכב שנתפס יושב לאשת הנאשם, לפי הסכמת הצדדים. יתר מוצגים יועברו להכרעה פרטנית של קצין משטרה. עותק גזר הדין יועבר לעורכת תסקיר הנפגע.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ו' תמוז תשפ"ה, 02 יולי 2025, במעמד הצדדים.

[1] Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders: DSM-5 (5th ed.). Arlington, VA: American Psychiatric Association. 2013. pp. 302-306